

«Բիրլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

**Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ**

**2016թ. հունիսի 30-ին
ավարտված վեց ամիսների համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	6
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	7

«Բիրթու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար

	Ծնթգ.	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	711,072	1,385,675	802,045	1,722,878
Տոկոսային ծախս	4	(496,428)	(1,033,189)	(674,546)	(1,460,964)
Ջուտ տոկոսային եկամուտ		214,644	352,486	127,499	261,914
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	21,164	45,526	22,728	44,258
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(9,419)	(19,460)	(11,066)	(21,303)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		11,745	26,066	11,662	22,955
Ջուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	7	2,588	12,551	24,085	7,007
Ջուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		-	-	-	5,927
Ջուտ այլ գործառնական ծախսեր	8	(17,731)	(28,113)	(20,225)	(35,570)
Գործառնական եկամուտ		211,246	362,990	143,021	262,233
Արժեզրկումից վերականգնում / (կորուստներ)	9	6,786	(68,790)	(557,055)	(530,389)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(124,523)	(250,829)	(155,303)	(341,363)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(107,246)	(235,296)	(152,970)	(269,423)
Վնաս նախքան շահութահարկով հարկումը		(13,737)	(191,925)	(722,307)	(878,942)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	11	-	-	151,838	132,830
Վնաս հաշվետու ժամանակաշրջանի համար		(13,737)	(191,925)	(570,469)	(746,112)
Այլ համապարփակ օգուտ/(վնաս) հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի					
<i>Հողվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են կամ կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ					
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		141,037	183,684	8,609	(166,641)
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		-	-	-	(4,742)
Այլ համապարփակ օգուտ/(վնաս) հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի	11	141,037	183,684	8,609	(171,383)
Ընդամենը համապարփակ օգուտ/(վնաս) հաշվետու ժամանակաշրջանի համար		127,300	(8,241)	(561,860)	(917,495)

3-ից 62-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2016թ. հուլիսի 14-ին և ստորագրվել վերջինիս անունից:

Հայկ Ստեփանյան
Գլխավոր գործադիր տնօրենի
Ժամանակավոր պաշտոնակատար

Մանանա Թարփոշյան
Ֆինանսների և վարչարարության
վարչության պետ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիրթու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ

	ԾճՔԳ.	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	11,455,120	10,524,823
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13	6,625,925	4,118,433
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		10,044,768	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	14	4,245,963	4,580,257
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	16,792,085	17,954,950
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	970,722	1,014,575
Այլ ակտիվներ	17	1,469,141	1,527,210
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	-	18,054
Ընդամենն ակտիվներ		51,603,724	39,738,302
Պարտավորություններ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18	655,915	662,511
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	24,964,631	28,572,000
Այլ ներգրավված միջոցներ	20	2,220,207	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	21	2,441,603	2,477,811
Այլ պարտավորություններ	22	193,401	216,212
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	27,869	-
Ընդամենը պարտավորություններ		30,503,626	34,329,963
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	23,825,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		111,474	(72,210)
Կուտակված վնաս		(3,093,625)	(2,901,700)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		21,100,098	5,408,339
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		51,603,724	39,738,302

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	1,293,876	1,766,432
Վճարված տոկոսներ	(1,033,912)	(1,634,803)
Ստացված միջնորդավճարներ	44,717	43,581
Վճարված միջնորդավճարներ	(19,448)	(21,247)
Զուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից	-	5,927
Զուտ (ելքեր) /մուտքեր արտարժույթային գործառնություններից	(8,354)	33,421
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	(78,832)	(5,503)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(242,737)	(335,603)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(181,841)	(248,110)
Այլ գործառնական ծախսեր	(20,028)	(35,840)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(2,236,716)	(991,740)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(10,040,655)	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	301,435	4,401,227
Հաճախորդներին տրված վարկեր	893,012	6,171,868
Այլ ակտիվներ	47,861	(631,380)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(9,617)	(4,551,134)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	746,198
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(3,327,589)	(4,027,434)
Այլ ներգրավված միջոցների մարումներ	(165,649)	(879,642)
Այլ պարտավորություններ	19,697	27,493
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(14,764,780)	(166,289)
Վճարված շահութահարկ	-	(19,875)
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(14,764,780)	(186,164)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ	(1,151)	(12,465)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(1,151)	(12,465)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	2,382,100
Ներհոսք բաժնետոմսերի թողարկումից	15,700,000	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	15,700,000	2,382,100
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	934,069	2,183,471
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(3,769)	(150,842)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում	10,524,811	4,244,157
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	11,455,111	6,276,786

«Բիրթու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Մնացորդը 2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	115,892	(750,828)	7,747,313
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Վնաս հաշվետու ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	(746,112)	(746,112)
Այլ համապարփակ վնաս					
<i>Հողվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են կամ կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	(166,641)	-	(166,641)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	(4,742)	-	(4,742)
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	-	-	(171,383)	-	(171,383)
Ընդամենը համապարփակ վնաս հաշվետու ժամանակաշրջանի համար	-	-	(171,383)	(746,112)	(917,495)
Մնացորդը 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	(55,491)	(1,496,940)	6,829,818
Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	(72,210)	(2,901,700)	5,408,339
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Վնաս հաշվետու ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	(191,925)	(191,925)
Այլ համապարփակ օգուտ					
<i>Հողվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են կամ կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	183,684	-	183,684
Ընդամենն այլ համապարփակ օգուտ	-	-	183,684	-	183,684
Ընդամենը համապարփակ վնաս հաշվետու ժամանակաշրջանի համար	-	-	183,684	(191,925)	(8,241)
Բաժնետերերի հետ՝ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված գործառնություններ					
Թողարկված բաժնետոմսեր	15,700,000	-	-	-	15,700,000
Ընդամենը գործառնություններ բաժնետերերի հետ	15,700,000	-	-	-	15,700,000
Մնացորդը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	23,825,100	257,149	111,474	(3,093,625)	21,100,098

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնադրվել է 2007թ-ին՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկն ունի երկու մասնաճյուղ:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

(i) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ» Էս-Էյ-Էլ-ը ձեռք բերեց ««ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: 2016թ. հունիսին բանկի կապիտալը համարվեց 15.7 մլրդ ՀՀ դրամով, ինչպես նաև Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկն իր բաժնետոմսերն օտարեց «Բիբլոս Բանկ» Էս-Էյ-Էլ-ին: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը՝

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» (մայր կազմակերպություն) – 96.59%

Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամ – 3.41%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են ղեկավարության գնահատականը Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Անընդհատություն

ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նոր պահանջ

2014թ. դեկտեմբերի 30-ին ՀՀ ԿԲ-ն փոփոխեց տեղական բանկերի համար սահմանված նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը՝ 5,000,000 հազար դրամից դարձնելով 30,000,000 հազար դրամ: Պահանջն ուժի մեջ է մտնում 2017թ. հունվարի 1-ից: 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի նորմատիվային կապիտալը կազմում էր 22,793,250 հազար դրամ (2015թ-ին՝ 7,941,713 հազար դրամ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքով, քանի որ մայր կազմակերպությունը, այլ բաժնետերերի համաձայնությամբ, հաստատել է, որ մինչև 2016թ. վերջը կապահովի Բանկի ընդհանուր կապիտալի անհրաժեշտ համալրումը՝ մինչև 2017թ. հունվարի 1-ը նոր պահանջին համապատասխանելու համար:

ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվի խախտում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը խախտել է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվը: Ռիսկի առավելագույն չափը կազմել է նորմատիվային կապիտալի 23.5%-ը՝ ի համեմատություն առավելագույն թույլատրելի 20%-ի: 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ նշված նորմատիվի խախտումը վերացված էր:

(գ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(դ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(ե) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկլարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն սպազա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում`

- վարկերի արժեզրկման գնահատում - ծանոթագրություն 15
- ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գնահատում - ծանոթագրություն 29:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոտրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, որոնք նախատեսված և արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկը բավարարելու դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում, գնահատվում և ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որն էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև գնված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև վաճառված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումն այս դասում ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ

վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնք սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առքուվաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,

- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավաստորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապահովագրման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կատարվելու ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվելու պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիս բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Բանկը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին մնան հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ասպարույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության

ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոփոխություններն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքի գծով օգուտը կամ վնասը,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև նշված ակտիվն ապաճանաչվում է, և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի միջոցով:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի այն մասնաբաժինը, որը առաջացել կամ պահպանվել է Բանկի կողմից ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզմնան և հակադարձ հետզմնան պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզմնան պայմանագրերով («ռեյո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է հետզմնան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզմնան գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզմնան պայմանագրերով («հակադարձ ռեյո») ստացվելիք գումարները գրանցվում են որպես հակադարձ հետզմնան պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հակադարձ հետզմնան պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, տոկոսադրույքների, արտարժույթների փոխարժեքների, թանկարժեք մետաղների, բորսաներում շրջանառվող օպցիոնները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցությունը:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն ածանցյալ գործիքների առքն ու վաճառքն իրականացնում է ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն համապատասխանում հեջի հաշվառման պահանջներին:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն անրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման պատրաստ լինելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	50 տարի
– համակարգիչներ և համակարգչային սարքավորումներ	1-5 տարի
– գույք	5-10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաները կապիտալացվում են առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսերի հիման վրա:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է բռնագանձված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին բռնագանձված ակտիվները չափվում են չաշխատող/դուրսգրված վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի բռնագանձման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Բռնագանձված ակտիվները ներառվում են այլ ակտիվներում:

Բռնագանձված ակտիվների օտարումից ստացվող օգուտը և վնասը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(է) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկված լինելու մասին: Նման վկայության առկայության դեպքում Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է (են) ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար ակտիվ շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալների նվազումը, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Հնարավորության դեպքում Բանկը փորձում է վերանայել վարկի պայմանները՝ նախընտրելով դա գրավի բռնագանձմանը: Սա կարող է ներառել մարումների ժամկետի երկարաձգումը և նոր պայմանների համաձայնեցումը:

Պայմանների այդպիսի վերանայումը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

- Եթե վարկի արժույթը փոխվել է, ապա հին վարկն ապաճանաչվում է և նոր վարկ է ճանաչվում:
- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված չէ վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, Բանկը կիրառում է նույն մոտեցումը, որն օգտագործում է վարկային պորտֆելի համար:
- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված է վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, և վարկն արժեզրկվում է պայմանների վերանայումից հետո, ապա Բանկը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված նոր դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի և նախքան պայմանների վերանայումը հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչում է տվյալ ժամանակաշրջանի արժեզրկման գծով պահուստում: Եթե վարկը չի արժեզրկվում պայմանների վերանայումից հետո, ապա Բանկը վերահաշվարկում է արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պայմանների վերանայումից հետք վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է վերանայված պայմաններով վարկերը՝ հավաստիանալու համար, որ բոլոր չափանիշներն պահպանված են, և որ ապագա վճարումները, ամենայն հավանականությամբ, կիրականացվեն: Վարկերը շարունակում են լինել անհատական կամ հավաքական արժեզրկման գնահատման առարկա՝ կիրառելով վարկի սկզբնական կամ ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը վարկային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների և գրավի գծով ստացվելիք գումարների ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույթով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեքի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեքի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսերը և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինե՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինե:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(թ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլինե՝ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն, և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- եթե Բանկն ունի իր վարկային պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դատում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորվածությունները դիտվում են որպես անանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(հ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար, որն ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

(1) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(Խ) Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվի վարձակալությունը, որի դեպքում սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

Նոր կամ փոփոխված ստանդարտ	Պահանջների ամփոփ նկարագիր	Հնարավոր ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա
ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»	2014թ. հուլիսին հրապարակված ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտի գործող ուղեցույցները: ՖՀՄՍ 9-ը պարունակում է վերանայված ուղեցույցներ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման համար, ներառյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հաշվարկի համար կիրառվող նոր սպասվող վնասի մոդելը, և հեջի ընդհանուր հաշվառմանը վերաբերող նոր պահանջները: Այն ներառում է նաև ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված ֆինանսական գործիքների ճանաչման և ապահովման ուղեցույցները: ՖՀՄՍ 9-ը կգործի 2018թ. հունվարի 1-ին և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ:	Բանկը գնահատում է ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:
ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»	ՖՀՄՍ 16-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ», ՄՄԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները: Այս ստանդարտով այլևս չի կիրառվում հաշվառման կրկնակի մոդելը վարձակալների համար, որով տարանջատվում են հաշվեկշռային ֆինանսական վարձակալությունը և արտահաշվեկշռային գործառնական վարձակալությունը: Փոխարենը կիրառվում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել, որը նման է ներակայիս ֆինանսական վարձակալության հաշվառմանը: Վարձատուների համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի փոփոխվում, նրանք շարունակում են դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի: ՖՀՄՍ 16-ը կգործի 2019թ. հունվարի 1-ին և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ նաև ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ» ստանդարտը կիրառելու պայմանով:	Բանկը գնահատում է ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	477,724	958,169	598,751	1,283,182
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	144,760	255,961	104,692	224,498
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	76,575	159,471	98,537	215,118
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11,574	11,574	-	-
Այլ	439	500	65	80
	711,072	1,385,675	802,045	1,722,878
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	350,302	743,255	432,976	903,409
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	55,822	113,940	37,725	37,725
Այլ ներգրավված միջոցներ	43,691	89,396	54,181	114,589
Ածանցյալ գործիքներ	30,921	54,859	-	1,181
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,907	25,734	47,255	158,053
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,785	6,005	102,409	246,007
	496,428	1,033,189	674,546	1,460,964
Չուտ տոկոսային եկամուտ	214,644	352,486	127,499	261,914

5 Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Հաշիվների սպասարկում	7,049	13,280	6,741	12,871
Վարկային քարտերի սպասարկման ծառայություններ	5,724	11,607	5,548	11,216
Դրամական փոխանցումներ	3,355	6,991	3,708	7,307
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	3,185	6,151	4,401	8,443
Պահառուական ծառայություններ	1,015	2,056	1,013	2,005
Այլ	836	5,441	1,317	2,416
	21,164	45,526	22,728	44,258

6 Միջնորդավճարների գծով ծախս

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	7,121	13,742	8,131	15,515
Դրամական փոխանցումներ	989	2,593	1,447	2,784
Հարցումներ	949	1,903	876	1,288
Այլ	360	1,222	612	1,716
	9,419	19,460	11,066	21,303

7 Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Օգուտ սիոթ գործարքներից (Վնաս)/օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	10,965	24,883	15,072	30,586
	(8,377)	(12,332)	9,013	(23,579)
	2,588	12,551	24,085	7,007

8 Չուտ այլ գործառնական ծախսեր

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	14,934	21,772	6,731	13,648
Վճարումներ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(10,858)	(23,139)	(13,679)	(27,556)
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ վնաս	(12,772)	(12,772)	(306)	(306)
Վճարումներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	(1,021)	(2,042)	(1,327)	(2,654)
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	-	(391)	(7,826)	(9,869)
Այլ ծախսեր	(8,014)	(11,541)	(3,818)	(8,833)
	(17,731)	(28,113)	(20,225)	(35,570)

9 Արժեզրկումից վերականգնում / (կորուստներ)

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,014	(64,872)	(580,584)	(529,731)
Այլ ակտիվներ	(2,228)	(3,918)	23,529	(658)
	6,786	(68,790)	(557,055)	(530,389)

Արժեզրկումից կորուստները ներկայացված են ծանոթագրություններ 15-ում և 17-ում:

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	22,796	47,329	22,858	44,706
Մասնագիտական ծառայություններ	6,803	30,596	8,460	14,460
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	12,851	25,385	11,403	22,561
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	8,187	19,268	9,532	20,699
Ապահովագրություն	8,660	17,245	8,713	17,223
Անվտանգության ծառայություն	7,448	14,586	7,725	14,863
Գովազդ և շուկայավարում	5,198	14,203	10,857	25,586
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	5,365	11,023	4,947	9,675
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	4,810	9,668	4,941	9,304
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	3,313	6,626	3,313	6,626
Գործուղման ծախսեր	1,597	5,756	-	2,542
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	2,556	5,432	3,961	7,566
Իրավաբանական ծառայություններ	2,500	5,250	45,756	53,886
Անդամակցության ծախսեր	1,875	3,750	1,875	3,750
Գրասենյակային ծախսեր	1,445	3,190	1,605	4,121
Վերապատրաստման գծով ծախսեր	200	474	1,837	2,468
Այլ	11,642	15,515	5,187	9,387
	107,246	235,296	152,970	269,423

11 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում

	Ապրիլի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)				
Ընթացիկ տարվա շահութահարկ	-	-	52,829	(7,324)
	-	-	52,829	(7,324)
Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում				
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման ազդեցությունը	-	-	99,009	140,154
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	-	-	151,838	132,830

2016թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2015թ-ին՝ 20%):

Գործող հարկային դրույքի համադրում

	Հունվարի 1, 2016թ. Հունիսի 30, 2016թ.		Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Վնաս նախքան հարկումը	(191,925)		(878,942)	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	38,385	-20%	175,788	-20%
Չնվազեցվող ծախսեր	217,741	-113%	(42,958)	5%
Հաշվետու տարվա հարկային վնաս, որի համար հետաձգված հարկային ակտիվ չի ճանաչվել	(81,894)	43%	-	-
Չճանաչված ժամանակավոր տարբերություններ	(174,232)	91%	-	-
	-	0%	132,830	-15%

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն 2016թ. հունիսի 30-ի և զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2016թ. և 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում:

Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ օգուտում ճանաչված	Մնացորդը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	18,054		(45,923)	(27,869)
	18,054	-	(45,923)	(27,869)
Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ	Մնացորդը 2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ վնասում ճանաչված	Մնացորդը 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(867)	(735)	-	(1,602)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(28,972)	-	42,845	13,873
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(18,670)	5,724	-	(12,946)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(82,409)	132,201	-	49,792
Հիմնական միջոցներ	2,352	423	-	2,775
Այլ ակտիվներ	1,302	2,065	-	3,367
Հարկային վնասներ	338,103	1,189	-	339,292
Այլ պարտավորություններ	(1,415)	477	-	(938)
	209,424	141,343	42,845	393,613
Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ	(219,972)	(1,189)	-	(221,161)
	(10,548)	140,154	42,845	172,452

(բ) Զճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ

Հետաձգված հարկային ակտիվներ չեն ճանաչվել հետևյալ հոդվածների գծով.

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Ժամանակավոր տարբերություններ	174,232	-
Հարկային վնաս	442,208	221,161
	616,440	221,161

1,696,460 հազար դրամ, 105,109 հազար դրամ և 409,470 հազար դրամ գումարով հարկային վնասները հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցելու իրավունքի ժամկետը լրանում է համապատասխանաբար 2019թ.-ին, 2020թ.-ին և 2021թ.-ին: Համաձայն գործող օրենսդրության նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ: Հետաձգված հարկային ակտիվներ չեն ճանաչվել այս հոդվածների գծով, քանի որ անորոշ է, թե արդյոք Բանկը կունենա ապագա բավականաչափ հարկվող շահույթ, որի դիմաց կկարողանա իրացնել այդ հոդվածներից ստացված օգուտը:

(գ) Այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2016թ. և 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

	Հունիսի 30, 2016թ.			Հունիսի 30, 2015թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
հազ. դրամ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	229,607	(45,923)	183,684	(208,301)	41,660	(166,641)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	-	(5,927)	1,185	(4,742)
Այլ համապարփակ օգուտ / (վնաս)	229,607	(45,923)	183,684	(214,228)	42,845	(171,383)

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Կանխիկ	351,645	411,668
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները	10,914,779	8,997,423
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	84,921	921,105
- Այլ օտարերկրյա բանկեր	101,770	192,627
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,909	1,901
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	87	87
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	188,687	1,115,720
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ դրամական միջոցների հոսքերի մասին միասնական հաշվետվությունում	11,455,111	10,524,811
Հաշվեգրված տոկոսներ	9	12
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,455,120	10,524,823

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեգրված կամ ժամկետանց չեն:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

Նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ, որոնք կարող են ելքագրվել հաշվետու ամսաթվին:

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոզիտային դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում՝ ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված գումարների 20%-ի չափով: Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական գումարը և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով միջին երկշաբաթյա գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվներում ներառված էր 4,414,999 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստը ՀՀ դրամով և արտարժույթով ներգրավված գումարների համար (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5,138,528 հազար դրամ):

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կենտրոնացում

Հաշվի չառնելով ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդները՝ 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կար մեկ մասն պայմանագրային կողմ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում էր 825,323 հազար դրամ:

13 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	6,562,523	4,056,428
- Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր	50,242	48,845
	6,612,765	4,105,273
Բաժնային ներդրումներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	6,625,925	4,118,433

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չզննանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
			Հունիսի 30, 2016թ.	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.		
Արևա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	1.25%	1.25%	12,143	12,143
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում են չզննանշվող բաժնային արժեթղթերը դրամային փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին տրամադրել վկայություն դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ավելին, գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում է իրական արժեքի լայն տիրույթ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

14 Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	67,500	142,500
Ածանցյալ գործիքներ (արժուքային սվոպ)	-	1,077
Վարկեր և ավանդներ		
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	2,674,478	2,916,100
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,439,874	1,455,518
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	64,111	65,062
	4,178,463	4,436,680
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	4,245,963	4,580,257

Բանկերի նկատմամբ պահանջներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկերի վարկերի և ավանդների կազմում ներառված է 64,111 հազար դրամ գումարը (31 դեկտեմբերի 2015թ.` 65,062 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Europay International համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց

ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոցն իրենից ներկայացնում է վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների կենտրոնացում

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ (31 դեկտեմբերի 2015թ.` երեք բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 4,371,618 հազար դրամ:

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	7,375,944	8,381,621
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	1,367,236	1,419,034
Ընդամենն առևտրային վարկեր	8,743,180	9,800,655
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	9,001,218	9,089,860
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,410,001	1,412,793
Փոքր բիզնես վարկեր	466,366	551,095
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	387,961	469,982
Վարկային քարտեր	250,790	260,276
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	201,192	210,037
Այլ մանրածախ վարկեր	19,949	28,652
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	11,737,477	12,022,695
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	20,480,657	21,823,350
Արժեզրկման գծով պահուստ	(3,688,572)	(3,868,400)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	16,792,085	17,954,950

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	3,548,226	320,174	3,868,400
Զուտ ծախս/ (վերականգնում)	(47,973)	112,845	64,872
Դուրսգրումներ	(150,407)	(94,293)	(244,700)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	3,349,846	338,726	3,688,572

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	2,392,213	176,598	2,568,811
Զուտ ծախս	419,309	110,422	529,731
Դուրսգրումներ	-	(16,676)	(16,676)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	2,811,522	270,344	3,081,866

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	<u>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</u>	<u>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</u>	<u>Չուտ վարկեր հազ. դրամ</u>	<u>Համախառն վարկերի արժեզրկում %</u>
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	2,358,418	(27,122)	2,331,296	1.2%
Արժեզրկված վարկեր				
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	309,509	(24,761)	284,748	8.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	4,708,017	(3,203,657)	1,504,360	68.0%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	<u>5,017,526</u>	<u>(3,228,418)</u>	<u>1,789,108</u>	<u>64.3%</u>
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	<u>7,375,944</u>	<u>(3,255,540)</u>	<u>4,120,404</u>	<u>44.1%</u>
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	939,490	(10,804)	928,686	1.2%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	66,959	(1,339)	65,620	2.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	137,046	(2,741)	134,305	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	223,741	(79,422)	144,319	35.5%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	<u>427,746</u>	<u>(83,502)</u>	<u>344,244</u>	<u>19.5%</u>
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	<u>1,367,236</u>	<u>(94,306)</u>	<u>1,272,930</u>	<u>6.9%</u>
Ընդամենն առևտրային վարկեր	<u>8,743,180</u>	<u>(3,349,846)</u>	<u>5,393,334</u>	<u>38.3%</u>
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,407,590	(16,815)	8,390,775	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	113,390	(22,678)	90,712	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	111,873	(44,749)	67,124	40.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	151,696	(60,678)	91,018	40.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	104,567	(41,827)	62,740	40.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	58,719	(23,488)	35,231	40.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	53,383	(21,353)	32,030	40.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	<u>9,001,218</u>	<u>(231,588)</u>	<u>8,769,630</u>	<u>2.6%</u>
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,311,643	(2,623)	1,309,020	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	12,920	(3,618)	9,302	28.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,216	(4,601)	3,615	56.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	11,963	(6,699)	5,264	56.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	20,428	(11,440)	8,988	56.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	24,508	(13,724)	10,784	56.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	20,323	(11,381)	8,942	56.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	<u>1,410,001</u>	<u>(54,086)</u>	<u>1,355,915</u>	<u>3.8%</u>

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	417,519	(835)	416,684	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,943	(1,236)	3,707	25.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	10,638	(5,319)	5,319	50.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	11,336	(5,668)	5,668	50.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	7,428	(3,714)	3,714	50.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	14,502	(7,251)	7,251	50.0%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	466,366	(24,023)	442,343	5.2%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	338,794	(678)	338,116	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	13,625	(3,338)	10,287	24.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	23,634	(11,581)	12,053	49.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	2,114	(1,036)	1,078	49.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	9,794	(4,799)	4,995	49.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	387,961	(21,432)	366,529	5.5%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	244,383	(489)	243,894	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	6,407	(3,075)	3,332	48.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	250,790	(3,564)	247,226	1.4%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	192,618	(386)	192,232	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	1,950	(468)	1,482	24.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	59	(28)	31	48.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	3,619	(1,737)	1,882	48.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,958	(940)	1,018	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	988	(474)	514	48.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	201,192	(4,033)	197,159	2.0%
Այլ մանրածախ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,949	-	19,949	0.0%
Ընդամենն այլ մանրածախ վարկեր	19,949	-	19,949	0.0%
Ընդամենն մանրածախ վարկեր	11,737,477	(338,726)	11,398,751	2.89%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	20,480,657	(3,688,572)	16,792,085	18.01%

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</u>	<u>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</u>	<u>Չուտ վարկեր հազ. դրամ</u>	<u>Համախառն վարկերի արժեզրկում %</u>
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	3,036,666	(34,922)	3,001,744	1.2%
Արժեզրկված վարկեր				
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	919,969	(200,830)	719,139	21.8%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	4,424,986	(3,218,779)	1,206,207	72.7%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	<u>5,344,955</u>	<u>(3,419,609)</u>	<u>1,925,346</u>	<u>64.0%</u>
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	<u>8,381,621</u>	<u>(3,454,531)</u>	<u>4,927,090</u>	<u>41.2%</u>
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	980,480	(11,276)	969,204	1.2%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	74,133	(1,483)	72,650	2.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	139,078	(2,782)	136,296	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	225,343	(78,154)	147,189	34.7%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	<u>438,554</u>	<u>(82,419)</u>	<u>356,135</u>	<u>18.8%</u>
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	<u>1,419,034</u>	<u>(93,695)</u>	<u>1,325,339</u>	<u>6.6%</u>
Ընդամենն առևտրային վարկեր	<u>9,800,655</u>	<u>(3,548,226)</u>	<u>6,252,429</u>	<u>36.2%</u>
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,531,263	(17,063)	8,514,200	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	186,414	(37,283)	149,131	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	13,530	(5,412)	8,118	40.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	142,495	(56,998)	85,497	40.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	107,449	(42,980)	64,469	40.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	11,443	(4,577)	6,866	40.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	97,266	(38,906)	58,360	40.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	<u>9,089,860</u>	<u>(203,219)</u>	<u>8,886,641</u>	<u>2.2%</u>
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,317,798	(2,636)	1,315,162	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	5,496	(1,539)	3,957	28.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,475	(3,066)	2,409	56.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	29,238	(16,373)	12,865	56.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	29,686	(16,624)	13,062	56.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	3,893	(2,180)	1,713	56.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	21,207	(11,876)	9,331	56.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	<u>1,412,793</u>	<u>(54,294)</u>	<u>1,358,499</u>	<u>3.8%</u>
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	481,725	(963)	480,762	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	3,024	(756)	2,268	25.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,894	(7,447)	7,447	50.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	4,062	(2,031)	2,031	50.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	4,882	(2,441)	2,441	50.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	7,354	(3,677)	3,677	50.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	35,154	(17,577)	17,577	50.0%

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Ընդամենը փոքր քիզնես վարկեր	551,095	(34,892)	516,203	6.3%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	431,105	(862)	430,243	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,046	(501)	1,545	24.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,478	(5,624)	5,854	49.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	6,871	(3,367)	3,504	49.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	9,794	(4,799)	4,995	49.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	8,688	(4,257)	4,431	49.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	469,982	(19,410)	450,572	4.1%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	253,144	(506)	252,638	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	6,932	(3,327)	3,605	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	200	(96)	104	48.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	260,276	(3,929)	256,347	1.5%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	200,170	(400)	199,770	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,944	(707)	2,237	24.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,952	(937)	1,015	48.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,045	(502)	543	48.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	3,398	(1,631)	1,767	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	528	(253)	275	48.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	210,037	(4,430)	205,607	2.1%
Այլ մանրածախ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	28,652	-	28,652	0.0%
Ընդամենն այլ մանրածախ վարկեր	28,652	-	28,652	0.0%
Ընդամենն մանրածախ վարկեր	12,022,695	(320,174)	11,702,521	2.7%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	21,823,350	(3,868,400)	17,954,950	17.7%

(ա) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Առևտրային վարկեր

Առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- Բանկը չի ձևավորում հավաքական պահուստ չարժեզրկված կանխիկով ապահովված վարկերի գծով և ձևավորում է 1.2% չափով հավաքական պահուստ այլ առևտրային չարժեզրկված վարկերի գծով՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է մինչև 50% չափով գեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 2-ից 48 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված

հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 87,432 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ կնվազի/կաճի 62,524 հազար դրամով):

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը 265,087 հազար դրամ ավել կլիներ (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 320,645 հազար դրամ), եթե գրավի շուկայական արժեքը 15% ցածր գնահատվեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում Բանկը վերանայել է 20,369 հազար դրամ գումարով առևտրային վարկերի պայմանները, որոնք հակառակ դեպքում կդառնային ժամկետանց կամ արժեզրկված (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 64,020 հազար դրամ): Պայմանների նման վերանայման նպատակն է կառավարել հաճախորդի հետ փոխհարաբերությունները և մեծացնել վարկերի մարման հնարավորությունները:

(ii) Մանրածախ վարկեր

Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է վարկի յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնաս կրելու իր նախկին պատմական և շուկայի փորձի վրա: Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները.

- Մանրածախ չարժեզրկված վարկեր – մինչև 0.2%

Ժամկետանց և արժեզրկված վարկերի հավաքագրման հետ կապված ծախսերը չեն գերազանցի.

- հիփոթեքային վարկեր – 40%,
- անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր – 56%,
- փոքր բիզնես վարկեր – 50%,
- ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր – 49%,
- վարկային քարտեր և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր – 48%.

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվի երեք տոկոսով, ապա մանրածախ վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 352,124 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ կնվազի/կաճի 351,076 հազար դրամով):

(բ) Գրավի վերլուծություն

(i) Առևտրային վարկեր

Առևտրային վարկերը ենթակա են վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն առևտրային վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների վերաբերյալ (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների:

30 հունիսի 2016թ.	Հաճախորդների տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեք. հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեք. վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
հազ. դրամ			
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր			
Բանկային հաշվի շրջանառություն	1,144,843	-	1,144,843
Անշարժ գույք	2,115,139	-	2,115,139
Ընդամենն արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	3,259,982	-	3,259,982
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	2,133,352	-	2,133,352
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	2,133,352	-	2,133,352
Ընդամենն առևտրային վարկեր	5,393,334	-	5,393,334

31 դեկտեմբերի 2015թ.	Հաճախորդների տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեք. հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեք. վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
հազ. դրամ			
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր			
Բանկային հաշվի շրջանառություն	1,148,473	-	1,148,473
Անշարժ գույք	2,822,475	-	2,822,475
Ընդամենն արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	3,970,948	-	3,970,948
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	2,281,481	2,061,644	219,837
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	2,281,481	2,061,644	219,837
Ընդամենն առևտրային վարկեր	6,252,429	2,061,644	4,190,785

Վերը ներկայացված աղյուսակները բացառում են լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեզրկման գնահատմանը: Անհատներից, այդ թվում ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից, ստացված հավաստումները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և ապահովության այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Մանրաձախ վարկեր

Հիփոթեքային վարկերը և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են, երբ վարկ-գրավի արժեք հարաբերակցությունը չի գերազանցում 70%-ը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Փոքր բիզնես վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա հանդիսացող ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունն աշխատավարձն է:

(iii) Բռնագանձված գրավ

2015թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 1,568,310 դրամ իրական արժեքով ակտիվներ՝ առևտրային վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով: 2015թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 7,145 հազար դրամ իրական արժեքով անշարժ գույք՝ մանրաձախ վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով: 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում առևտրային կամ մանրաձախ վարկերի դիմաց ընդունված գրավի բռնագանձումներ տեղի չեն ունեցել:

2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում Բանկը վաճառել է գրավների մի մասը 73,813 հազար դրամով: Բռնագանձված գրավի 460,732 հազար դրամ գումարով մասը վաճառվել է 2015թ. ընթացքում:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(գ) Գրավադրված ակտիվներ

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ 1,208,136 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 1,201,634 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերի մնացորդների և ավանդների ու այլ ներգրավված միջոցների համար (ծանոթագրություններ 18 և 20):

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում՝

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Առևտուր	3,050,731	3,265,776
Տրանսպորտ	1,637,016	1,663,834
Արդյունաբերություն	1,530,176	1,806,886
Գյուղատնտեսություն, անտառատնտեսություն, փայտամշակում	1,305,394	1,833,047
Էլեկտրաէներգիա և գազ	1,144,843	1,161,823
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	75,020	69,289
Անհատներին տրված վարկեր	11,737,477	12,022,695
	20,480,657	21,823,350
Արժեզրկման գծով պահուստ	(3,688,572)	(3,868,400)
	16,792,085	17,954,950

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ երեք), որոնց տրամադրված վարկերի գուտ մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 2,607,166 հազար դրամ:

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Համակարգիչն. և համակարգչային սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրա- միջոցն.	Վարձակալ. հիմնական միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	945,079	295,697	314,270	53,700	22,769	163,957	1,795,472
Ավելացումներ	-	952	2,600	-	-	-	3,552
Օտարումներ	-	(3,148)	(1,408)	(12,861)	-	-	(17,417)
Մնացորդը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	945,079	293,501	315,462	40,839	22,769	163,957	1,781,607
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(163,189)	(226,245)	(221,295)	(53,700)	(21,926)	(94,542)	(780,897)
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	(9,974)	(18,751)	(17,334)	-	(140)	(1,130)	(47,329)
Օտարումներ	-	3,148	1,332	12,861	-	-	17,341
Մնացորդը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	(173,163)	(241,848)	(237,297)	(40,839)	(22,066)	(95,672)	(810,885)
Հաշվեկշռային արժեք 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	771,916	51,653	78,165	-	703	68,285	970,722
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	945,079	312,582	258,623	53,700	22,769	164,852	1,757,605
Ավելացումներ	-	17,507	60,723	-	-	-	78,230
Օտարումներ	-	(34,392)	(5,076)	-	-	(895)	(40,363)
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	945,079	295,697	314,270	53,700	22,769	163,957	1,795,472
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(143,241)	(222,201)	(194,082)	(53,700)	(19,796)	(92,784)	(725,804)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(19,948)	(37,883)	(31,727)	-	(2,130)	(2,638)	(94,326)
Օտարումներ	-	33,839	4,514	-	-	880	39,233
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(163,189)	(226,245)	(221,295)	(53,700)	(21,926)	(94,542)	(780,897)
Հաշվեկշռային արժեք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	781,890	69,452	92,975	-	843	69,415	1,014,575

2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը (2015թ-ին նման ծախսումներ չկային):

17 Այլ ակտիվներ

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Գրանական փոխանցումների և վերջնահաշվարկի համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,660	2,584
Այլ ստացվելիք գումարներ	9,358	3,716
Ընդամենն այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,018	6,300
Բռնագանձված ակտիվներ - հող և շենքեր	1,315,361	1,387,974
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	63,755	63,756
Այլ կանխավճարներ	58,780	46,386
Այլ	20,227	22,794
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,458,123	1,520,910
Ընդամենն այլ ակտիվներ	1,469,141	1,527,210

2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում արժեզրկվել և դուրս են գրվել 3,918 հազար դրամ գումարով դեբիտորական պարտքերը (2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում՝ 658 հազար դրամ գուտ դուրսգրում):

Գեկավարությունը գտնում է, որ բռնագանձված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս իրական արժեքին՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը՝ 2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

18 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	654,065	662,507
Ածանցյալ գործիքներ (արժույթային սվոպ)	1,850	-
Լորո հաշիվներ	-	4
	655,915	662,511

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կար մեկ բանկ, որի մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում էր 662,507 հազար դրամ:

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	3,249,282	3,663,925
- Իրավաբանական անձինք	847,084	607,908
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	18,490,357	22,247,750
- Իրավաբանական անձինք	2,377,908	2,052,417
	24,964,631	28,572,000

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ավանդների 52,379 հազար դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և վարկային պարտավորվածությունների դիմաց (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 60,905 հազար դրամ):

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ հաճախորդ (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ վեց հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմել են 8,435,709 հազար դրամ:

20 Այլ ներգրավված միջոցներ

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Վարկեր Ազգային հիփոթեքային ընկերությունից	1,113,368	1,090,976
Վարկ Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայից (ՄՖԿ)	1,106,839	1,310,453
	2,220,207	2,401,429

Սահմանափակումների խախտում

Բանկը խախտել է ՄՖԿ-ի հետ կնքված վարկային պայմանագրի որոշ սահմանափակումների առավելագույն շեմերը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ ղեկավարությունը չի ստացել պարտավորությունների խախտման գծով ներում/կասեցում, այդ իսկ պատճառով, այդ վարկերը դարձել են ցպահանջ 2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Համապատասխանաբար, ՄՖԿ-ից ստացված 1,106,839 հազար դրամ գումարով վարկը դասակարգվել է որպես ցպահանջ և մինչև մեկ ամիս մարման ժամկետով տոկոսադրույքի ճեղքվածքի, իրացվելիության և մարման ժամկետայնության աղյուսակներում ծանոթագրություն 24-ում:

21 Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից

2015թ. ապրիլի 30-ին Բանկը ձեռք է բերել 5,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից, որը փոխարկելի է Բանկի սովորական բաժնետոմսերի մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքով 10 տարվա ընթացքում՝ բաժնետիրոջ ընտրությամբ: Վարկն ունի պարտադիր և կամավոր փոխարկման հնարավորություններ, որոնք իրենցից ներկայացնում են համապատասխանաբար

Ֆորվարդներ և օպցիոններ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ երկու գործիքների իրական արժեքներն էական չեն փոխառության տրամադրման պահին և 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

22 Այլ պարտավորություններ

	Հունիսի 30, 2016թ.. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և մնանատիպ վճարներ	60,021	49,132
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	20,083	14,895
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	79,712	50,072
Ընդամենն այլ ֆինանսական պարտավորություններ	159,816	114,099
Այլ վճարվելիք հարկեր	23,007	90,608
Հետաձգված եկամուտ	2,932	3,754
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	7,646	7,751
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	33,585	102,113
Ընդամենն այլ պարտավորություններ	193,401	216,212

23 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 238,251 սովորական բաժնետոմսից (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Ծահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստներ չկային (2015թ-ին նման պահուստներ չկային):

24 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերն են:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում:

Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
30 հունիսի 2016թ.						
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	186,925	-	-	-	-	186,925
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	42,253	124,465	724,665	5,721,382	-	6,612,765
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,044,768	-	-	-	-	10,044,768
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,637,691	-	476,661	-	-	4,114,352
Հաճախորդներին տրված վարկեր	821,494	812,752	1,203,879	8,192,648	5,761,312	16,792,085
	14,733,131	937,217	2,405,205	13,914,030	5,761,312	37,750,895
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	30,131	20,770	659	594,636	-	646,196
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,771,130	8,541,129	3,221,391	1,115,376	-	23,649,026
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,151,883	22,013	49,222	695,475	301,614	2,220,207
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	59,180	-	-	-	2,382,423	2,441,603
	12,012,324	8,583,912	3,271,272	2,405,487	2,684,037	28,957,032
Տոկոսադրույքի ճեղքվածք	2,720,807	(7,646,695)	(866,067)	11,508,543	3,077,275	8,793,863

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2015թ.						
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,113,970	-	-	-	-	1,113,970
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	42,275	850,596	48,065	3,164,337	-	4,105,273
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,887,876	483,742	-	-	-	4,371,618
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,062,234	863,507	1,466,014	8,547,741	6,015,454	17,954,950
	6,106,355	2,197,845	1,514,079	11,712,078	6,015,454	27,545,811
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	31,362	17,711	28,467	584,967	-	662,507
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,554,701	6,544,610	8,209,132	1,242,665	-	27,551,108
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,354,098	18,715	41,852	644,997	341,767	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	60,056	-	-	-	2,417,755	2,477,811
	13,000,217	6,581,036	8,279,451	2,472,629	2,759,522	33,092,855
Տոկոսադրույքի ճեղքվածք	(6,893,862)	(4,383,191)	(6,765,372)	9,239,449	3,255,932	(5,547,044)

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	Հունիսի 30, 2016թ.			Դեկտեմբերի 31, 2015թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13.9%	6.4%	-	13.9%	6.4%	-
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7.5%	-	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	6.7%	-	-	6.6%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.2%	6.2%	4.3%	14.1%	6.3%	4.4%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8.2%	-	-	8.2%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլահանձ ավանդներ	2.5%	1.4%	0.6%	2.5%	1.5%	0.6%
- Ժամկետային ավանդներ	13.6%	5.2%	2.9%	13.2%	5.6%	2.9%
Այլ ներգրավված միջոցներ	9.1%	6.2%	-	9.0%	6.2%	-
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	9.4%	-	-	9.4%	-

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացվում է տոկոսադրույքի փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2016թ. հունիսի 30-ի ու 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	17,613	71,199
100 բկ զուգահեռ աճ	(17,613)	(71,199)

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2016թ. հունիսի 30-ի ու 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	Հունիսի 30, 2016թ.		Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	
	Չուտ շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Չուտ շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	198,164	-	128,828
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(198,164)	-	(128,828)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,903,760	5,386,071	1,148,729	16,560	11,455,120
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	5,158,647	1,467,278	-	-	6,625,925
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,044,768	-	-	-	10,044,768
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	67,500	3,913,034	265,429	-	4,245,963
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,765,811	10,913,737	112,537	-	16,792,085
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,799	9,212	7	-	11,018
Ընդամենը	25,942,285	21,689,332	1,526,702	16,560	49,174,879

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	648,046	7,869	-	-	655,915
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,731,921	19,531,835	694,971	5,904	24,964,631
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,100,000	1,120,207	-	-	2,220,207
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	2,441,603	-	-	2,441,603
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	91,161	66,759	1,896	-	159,816
Ընդամենը	6,571,128	23,168,273	696,867	5,904	30,442,172
Ջուտ դիրքը	19,371,157	(1,478,941)	829,835	10,656	18,732,707
Ռիսկերի կառավարման մպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	793,825		(795,675)	-	(1,850)
Ջուտ դիրքը՝ ռիսկերի կառավարման մպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների ազդեցությունից հետո	20,164,982	(1,478,941)	34,160	10,656	18,730,857

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,762,189	4,083,773	646,333	32,528	10,524,823
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,694,904	1,423,529	-	-	4,118,433
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	143,577	4,436,680	-	-	4,580,257
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,995,776	11,843,250	115,924	-	17,954,950
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,791	2,409	100	-	6,300
Ընդամենը	14,600,237	21,789,641	762,357	32,528	37,184,763
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	662,511	-	-	-	662,511
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,838,189	22,994,548	716,188	23,075	28,572,000
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,075,145	1,326,284	-	-	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	2,477,811	-	-	2,477,811
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	104,544	9,292	263	-	114,099
Ընդամենը	6,680,389	26,807,935	716,451	23,075	34,227,850
Ջուտ դիրքը	7,919,848	(5,018,294)	45,906	9,453	2,956,913
Ռիսկերի կառավարման մպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(1,667,861)	1,668,938	-	-	1,077
Ջուտ դիրքը՝ ռիսկերի կառավարման մպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների ազդեցությունից հետո	6,251,987	(3,349,356)	45,906	9,453	2,957,990

2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	(147,894)	(334,936)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	3,416	4,591

2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Իրավաբանական անձանց վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, որը պատասխանատու է Բանկի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են մաս Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերազնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է անկախ գնահատողի կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Անհատների վարկերի դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրածախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրածախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,455,120	10,524,823
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	6,625,925	4,118,433
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,044,768	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,245,963	4,580,257
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,792,085	17,954,950
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,018	6,300
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	49,174,879	37,184,763

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 15-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 26-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալների քլիրինգային պայմանագրերը, հետգնման հիմնական պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության հիմնական պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքները, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման գործարքների, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտակարությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունն իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտաբժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատության ծրագրերի ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն արտահոսքն իրենցից ներկայացնում է դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը պարտավորությունների կամ վարկային պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում կարող է պահանջվել երաշխիքով ապահովված պարտավորության կատարում:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
30 հունիսի 2016թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	33,476	6,446	21,338	703	775,331	837,294	655,915
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,567,886	6,589,153	8,743,181	3,391,063	1,216,191	25,507,474	24,964,631
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,129,302	25,267	22,829	60,718	1,469,746	2,707,862	2,220,207
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	59,180	-	-	4,350,950	4,410,130	2,441,603
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	152,016	600	-	7,200	-	159,816	159,816
Ընդամենը	6,882,680	6,680,646	8,787,348	3,459,684	7,812,218	33,622,576	30,442,172
Վարկային պարտավորվածություններ	500,351	-	-	-	-	500,351	500,351

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
31 դեկտեմբերի 2015թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	27,666	3,783	18,274	30,379	785,393	865,495	662,511
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,820,706	6,825,511	6,698,319	8,616,468	1,354,916	29,315,920	28,572,000
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,334,417	19,916	19,390	44,823	1,382,666	2,801,212	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	60,056	-	-	4,529,383	4,589,439	2,477,811
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	108,313	5,786	-	-	-	114,099	114,099
Ընդամենը	7,291,102	6,915,052	6,735,983	8,691,670	8,052,358	37,686,165	34,227,850
Վարկային պարտավորվածություններ	803,696	-	-	-	-	803,696	803,696

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեկշռված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների դասակարգումն ըստ նշված մարման ժամկետների:

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	1,024,480	1,128,960
1-ից 3 ամիս ժամկետով	6,011,941	6,411,544
3-ից 12 ամիս ժամկետով	9,860,151	12,914,229
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	1,111,314	1,237,890
	18,007,886	21,692,623

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,455,120	-	-	-	-	-	-	11,455,120
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	42,253	849,130	5,721,382	-	13,160	-	6,625,925
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,044,768	-	-	-	-	-	-	10,044,768
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	1,220,745	2,416,946	476,661	-	-	131,611	-	4,245,963
Հաճախորդներին տրված վարկեր	313,797	507,697	2,016,631	5,345,489	5,761,312	-	2,847,159	16,792,085
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	970,722	-	970,722
Այլ ակտիվներ	11,660	3,810	51,970	1,401,701	-	-	-	1,469,141
Ընդամենն ակտիվներ	23,046,090	2,970,706	3,394,392	12,468,572	5,761,312	1,115,493	2,847,159	51,603,724
Պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	33,476	6,374	21,429	594,636	-	-	-	655,915
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,563,730	6,516,504	11,769,021	1,115,376	-	-	-	24,964,631
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,129,281	22,602	71,235	695,475	301,614	-	-	2,220,207
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	59,180	-	-	2,382,423	-	-	2,441,603
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	27,869	-	27,869
Այլ պարտավորություններ	174,740	634	10,585	816	6,626	-	-	193,401
Ընդամենը պարտավորություններ	6,901,227	6,605,294	11,872,270	2,406,303	2,690,663	27,869	-	30,503,626
Չուս դիրքը	16,144,863	(3,634,588)	(8,477,878)	10,062,269	3,070,649	1,087,624	2,847,159	21,100,098

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,524,823	-	-	-	-	-	-	10,524,823
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	42,275	898,661	3,164,337	-	13,160	-	4,118,433
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,467	3,884,486	483,742	-	-	207,562	-	4,580,257
Հաճախորդներին տրված վարկեր	308,338	753,896	2,329,521	5,931,234	6,015,454	-	2,616,507	17,954,950
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,014,575	-	1,014,575
Այլ ակտիվներ	7,123	5,670	59,214	1,455,203	-	-	-	1,527,210
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	18,054	-	18,054
Ընդամենն ակտիվներ	10,844,751	4,686,327	3,771,138	10,550,774	6,015,454	1,253,351	2,616,507	39,738,302
Պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	27,647	3,719	46,178	584,967	-	-	-	662,511
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,816,029	6,752,568	14,760,738	1,242,665	-	-	-	28,572,000
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,334,399	19,699	60,567	644,997	341,767	-	-	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	60,056	-	-	2,417,755	-	-	2,477,811
Այլ պարտավորություններ	198,938	5,820	3,907	816	6,731	-	-	216,212
Ընդամենը պարտավորություններ	7,377,013	6,841,862	14,871,390	2,473,445	2,766,253	-	-	34,329,963
Չուտ դիրքը	3,467,738	(2,155,535)	(11,100,252)	8,077,329	3,249,201	1,253,351	2,616,507	5,408,339

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նուստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու տարվա համար:

	Հունիսի 30, 2016թ.	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.
Հաշվետու ամսվա համար	422.0%	314.0%
Միջինը ժամանակահատվածի համար	299.4%	269.2%
Առավելագույնը ժամանակահատվածի համար	422.0%	320.9%
Նվազագույնը ժամանակահատվածի համար	257.5%	190.2%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար (նվազագույնը՝ 60%):

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ Աուդիտ չանցած
Բաժնետիրական կապիտալ	23,825,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	51,292	51,292
Կուտակված վնաս	(2,301,571)	(1,917,414)
Նվազեցումներ	(1,589,332)	(920,954)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	20,242,638	5,595,173
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	167,212	(72,210)
Ստորադաս փոխառություն	2,383,400	2,418,750
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	2,550,612	2,346,540
Ընդամենը կապիտալ	22,793,250	7,941,713
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	30,517,615	34,497,607
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը	74.7%	23.0%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը	66.3%	16.2%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆաների տրամադրման պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	267,410	620,769
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	132,599	141,286
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	100,342	41,641
	500,351	803,696

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 342,918 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 524,705 հազար դրամ) վերաբերում են յոթ հաճախորդի (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ հինգ հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500,000 հազար դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության

ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90,000 հազար դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ» Էս-Էյ-Էլ -ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.6 %-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2016թ. և 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

	Հունվարի 1, 2016. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	52,769	117,778

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2016թ. հունիսի 30-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	Դեկտեմբերի 31, 2015թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	51,859	8.7%	63,760	9.7%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(104)		(128)	
Ստացված ավանդներ	214,699	5.5%	212,496	5.6%

Կապակցված կողմերին վարկերը տրվում են ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 15-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2016թ. և 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

	Հունվարի 1, 2016. Հունիսի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2015. Հունիսի 30, 2015թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	2,428	6,658
Տոկոսային ծախս	(5,909)	(7,877)
Արժեզրկման հակադարձում	24	13

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը և նրա այլ դուստր կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսներին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն					
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ					
- ԱՄՆ դոլարով	39,295	-	85,448	-	124,743
- եվրոյով	36,185	-	11,239	-	47,424
- այլ արտարժույթով	9,441	-	-	-	9,441

«Բիրտս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2016թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Մայր		Մայր		Ընդամենը
	կազմակերպություն		կազմակերպության		
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	այլ դուստր կազմակերպություններ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ					
- ԱՄՆ դոլարով	7,869	-	-	-	7,869
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ					
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	6	-	6
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից					
- ԱՄՆ դոլարով	2,441,603	9.4%	-	-	2,441,603
Շահույթ կամ վնաս					
Տոկոսային եկամուտ	149	-	-	-	149
Տոկոսային ծախս	(113,949)	-	-	-	(113,949)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,565	-	-	-	3,565
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(2,007)	-	(111)	-	(2,118)
Մասնագիտական ծառայություններ	(2,080)	-	-	-	(2,080)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր		Բանկի նկատմամբ		Մայր		Ընդամենը
	կազմակերպություն		նշանակալի		կազմակերպության		
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	այլ դուստր կազմակերպություններ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
Ակտիվներ							
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	75,211	-	-	-	84,474	-	159,685
- եվրոյով	88,708	-	-	-	11,307	-	100,015
- այլ արտարժույթով	7,547	-	-	-	-	-	7,547
Պարտավորություններ							
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	9	-	9
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից							
- ԱՄՆ դոլարով	2,477,811	9.4%	-	-	-	-	2,477,811

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություններ		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		հազ. դրամ
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	44	-	-	-	-	-	44
Տոկոսային ծախս	(160,861)	-	(6,019)	-	(21,614)	-	(188,494)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(1,873)	-	-	-	(54)	-	(1,927)
Զուտ այլ գործառնական ծախսեր	-	-	(98)	-	-	-	(98)
Մասնագիտական ծառայություններ	(1,800)	-	-	-	-	-	(1,800)

Կապակցված կողմերի գծով դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

29 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի և ՀՀ դրամով արտահայտված հաճախորդներին տրված վարկերի ու հաճախորդներից ստացված ժամկետային ավանդների, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 13,160 հազար դրամ) վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՀ դրամով արտահայտված հաճախորդներին տրված վարկերի և ընթացիկ հաշիվների ու ժամկետային ավանդների 16,792,085 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 17,954,950 հազար դրամ) և 24,964,631 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 28,572,000 հազար դրամ) իրական արժեքները ցածր են դրանց հաշվեկշռային արժեքներից համապատասխանաբար 134,331 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 260,967 հազար դրամով) և 75,504 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ 124,205 հազար դրամով): ՀՀ դրամով արտահայտված հաճախորդներին տրված վարկերի և ընթացիկ հաշիվների ու ժամկետային ավանդների իրական արժեքների չափումները դասվում են իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխանաբար 3-րդ և 2-րդ մակարդակներին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	6,612,765	-	6,612,765

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	4,105,273	-	4,105,273

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: